

The logo for Concerto Budapest, featuring the text "CONCERTO BUDAPEST" in a bold, sans-serif font, enclosed within two overlapping circles.

CONCERTO
BUDAPEST

A collage of various Christmas-themed images including a conductor, a trumpet, a cello, a violin, a mug of coffee, musical notes, a teddy bear, a star, and Christmas ornaments.

CSAJKOVSKIJ-EST

Berecz / Várdai / Keller

2024. december 20.

péntek 15.00 és 19.30 / Zeneakadémia

CSAJKOVSZKIJ

Rómeó és Júlia-nyitányfantázia

1. (b-moll) zongoraverseny, op. 23

1. *Allegro non troppo e molto maestoso,
Allegro con spirito*
2. *Andantino semplice*
3. *Allegro con fuoco*

- szünet -

Variációk egy rokokó témára, op. 33

Csipkerózsika-szvit, 66/a

1. *Introduction et La Fée des Lilies*
2. *Pas d'Action*
3. *Pas de Caractère*
4. *Panorama*
5. *Valse*

Berecz Mihály zongora

Várdai István cselló

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

Zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzeneke. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjainig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarországnak legrégebbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenáriumnak öta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjeléz.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégművészei között tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ

Rómeó és Júlia-nyitányfantázia

- 1. A nyitányfantázia első változata 1869-ben készült el, majd az 1870-es bemutató után Csajkovszkij átdolgozta a művet, s végül 1880-ban öntötte végleges formába.**
- 2. A darab szebbnél szebb dallamokkal vezet végig minket a Montague és Capulet család közti csatározásokon, szerelmen és tragédián.**
- 3. A közel húszperces alkotásnak szinte mindig az 1880-as változatát adják elő.**

A mai koncert nemcsak attól izgalmas, hogy négy Csajkovszkij-mű szólal meg rajta, hanem hogy a mögöttük rejlő történeteken keresztül ízelítőt kaphatunk abból, milyen küzdelmes volt a szerző számára a komponálás. Fülbemászó dallamait, lenyűgöző hangszerezését és a zenén keresztül történő meséléseit hallgatva talán nem merülne fel bennünk, de Csajkovszkij egész élete során tele volt bizonytalansággal, önbizalomhiánnyal, frusztráltsággal, megfelelési kényszerrel és depresszív gondolatokkal. Mesterek és művészek hatására számos művét újra és újra átdolgozta. A *Rómeó és Júlia*hoz írt nyitányfantáziát például eredetileg Milij Balakirev javasolta a szerzőnek. Balakirev elő is készítette a darab sok komponensét (a formát, a hangnemtervet és bizonyos zenei részeket), mégsem volt teljesen elégedett Csajkovszkij alkotásával. A premier után meggyőzte a szerzőt, hogy dolgozza át a művet, az így elért siker pedig legalább átmenetileg eloszlatta Csajkovszkij magával kapcsolatos kételyeit. Tíz évvel később ismét hozzányúlt a darabhoz – ez a harmadik változat tekinthető véglegesnek. Ebben a verzióban az ártatlan szerelmi téma helyett a Lőrinc barát témájának tekinthető imával indul a nyitány, vagyis a komponista az egész történetet idézőjelbe teszi, és a tragédia után tekint vissza rá. A darab legikonikusabb és leggyönyörűbb része Rómeó és Júlia szerelmi témája, amelyet egyesek a valaha írt legnagyobb és legmelódikusabb melódiának tartanak. De találunk a műben izgalmas és ritmikus harci témát is, amelytől igazán kép- és programszerűvé válik a zene.

Berecz Mihály

„Megharcoltam érte! Hegedülni kezdtem, csak két év múlva szerettem bele a zongora hangjába, Kocsis Zoltán lemezeit hallgatva. Zongorákat rajzoltam, amiket szüleimnek célzásképp a hűtőre ragasztottam. Végül a Major Edit nénivel, az első zongoratanárommal való találkozás adta meg a végső lökést, és rövid időn belül egy zongora terpeszkedett a nappalinkban.”

Várdai István

„A művésznek muszáj megjárni a csúcokat és a mélységeket is, hát én lementem a pincébe, de kítakarítottam a padlást is.

Nincsen fény sötétség nélkül, a kérdés, hogy mennyire tudja az ember ötvözni magában a kettőt.

Van az a pont, ahonnan már nagyon nehéz felállni, nekem viszont, bár voltak kemény idők az életemben, valahogy mindig sikerült.”

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ

1. (b-moll) zongoraverseny, op. 23

- 1. A versenymű 1875. október 15-i bostoni ősbemutatóján Hans von Bülow játszotta a zongoraszólamot.**
- 2. A darab háromtételes: a másik két tétel együttes hosszánál is terjedelmesebb nyitótétel után gyengéd középső tétel következik, majd lendületes finálé zárja a művet.**
- 3. A kotta eredeti címzettje a kiváló zongorista és zeneszerző, Nyikolaj Rubinstein volt, aki később játszotta is a művet.**

„Egyetlen hangot sem fogok megváltoztatni, és úgy adom ki a versenyművet, ahogy most van” – válaszolta Csajkovszkij mentorának és addigi példaképének, Nyikolaj Rubinsteinnek. Még 1874 karácsonyán mutatta meg a legendás zongoristának a neki szánt versenyművet, Rubinstein azonban ízekre szedte a kompozíciót. Később részletesen kifejtette, mit kell a szerzőnek módosítania, hogy ő játssza el a szólót a premieren. Erre pedig az akkor már jelentős műveket háta mögött tudó Csajkovszkij nem volt hajlandó. Néhány apróbb javítást ugyan végrehajtott a kottán, de lényegében változatlan formában adatta ki. Barátja, a leginkább Liszt-monográfiákból ismert Hans von Bülow borzasztó nehéznek ítélte a darabot, mégis elvállalta amerikai ősbemutatóját, sőt, európai sikerútján is ő indította el a művet. A sors iróniája, hogy amikor már mindenki számára egyértelmű volt, hogy remekmű született, Rubinstein is elkezdte műsorára tűzni a zongoraversenyt. A közel huszonöt perces nyitótétel a bársonyos és sötét b-mollban indul ugyan, de hamar Desz-dúrrá fényesedik. A zongora eleinte gazdagon színezi a vonósok dallamát, nem sokkal később pedig monumentális kadenciában tör ki. A terjedelmes bevezető után szonátaformájú tétel bontakozik ki. Ezt követően halkan pengetett vonósakkordok felett megszólaló fuvioladallammal érkezik a lassú tétel, amelynek közepén egészen finom keringő kapott helyet. Végül a száguldó vonósfutamokkal és erőteljes dobütésekkel berobbanó finálé apró frázisokból rakja össze főtémáját, és építi fel a galoppos végkifejletet.

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ

Variációk egy rokokó témára, op. 33

- 1. A művet Csajkovszkij barátja, Wilhelm Fitzenhagen csellóművész szólójával mutatták be először Moszkvában, 1877-ben.**
- 2. A csellóra és zenekarra komponált darab egy témát és hét (vagy az eredeti változatban nyolc) variációt tartalmaz.**
- 3. A címben szereplő rokokó szó elsősorban a 18. századi zenére, azon belül is leginkább Mozart stílusára utal.**

„Mozartnak köszönhető, hogy a zenének szenteltem az életem. Rajongok érte, és csodálom őt” – írta Csajkovszkij. Talán ebből a rajongásból született az a rokokó témára írt variációsorozat, amely, bár hamisítatlanul romantikus zene, letisztultságával, bájjával és nosztalgiájával világosan megidézi a klasszikus mester zenei világát. A szerző 1876 karácsonya előtt látott neki a műnek, ám nehezen haladt vele. Ahogy írta: „Reneteg ember toppan be csak úgy hozzám váratlanul – mintha Szentpéterváron mindenki vissza akarna fogni a komponálásban. Én meg naivan azt hittem, hogy az ünnepeket ki tudom majd használni a munkára.” Az első, cselló-zongora változatot Wilhelm Fitzenhagen javaslatai mentén dolgozta át, majd hangszerelte meg 1877 elején. A premier óriási sikert aratott, a csellista mégis elégedetlen volt, és megosztó változtatásokat eszközölt. „Ez a szörnyű Fitzenhagen ragaszkodik hozzá, hogy megváltoztassa a csellódarabodat. Szeretné »felcellőzni«, és azt állítja, hogy erre te engedélyt adtál neki. Te jó ég! Még hogy Csajkovszkij – Fitzenhagen javításaival!” – olvashatjuk egy levélben, ám Csajkovszkij végül jóváhagyta a módosításokat. „Eksztázisba hozom a közönséget a variációiddal” – jött a hálás visszajelzés Fitzenhagentől. Sorrendcserék ide, kihúzások és betoldások oda, Csajkovszkij zsenialitása utat tört magának. Az eredeti téma a variációk során triolás formában, szólamok között adogatva, szenvedélyes áriaként, hajlékonyan, udvari zenét idézve, komor dal képében, finálé gyanánt pedig egészen virtuóz alakban jelenik meg.

Keller András

„A hangnak először bennünk kell megszületnie: a magasságának, a többi paraméterének, az irányának és a kifejezésének. A legfontosabb, hogy miért akarom azt a hangot így vagy úgy játszani. Ha bennem megszületett az, amit szeretnék kifejezni, közölni, az válhat valósággá: **ami a szíveből, lelkéből jön, a kezemen keresztül találja meg az útját**, hogy mások is meghallhassák.”

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ

Csipkerózsika-szvit, 66/a

- 1. Az eredeti baletzenét 1890. január 15-én mutatták be Szentpéterváron; ez volt Csajkovszkij második balettje *A hattyúk tava* után és *A diótörő* előtt.**
- 2. A szvit a baletzene öt tételét tartalmazza, és bár a gondolata rögtön a balett premierje után felmerült, csak Csajkovszkij halála után mutatták be.**
- 3. Az öt tétel: Bevezetés, Adagio, A csizmás kandúr és a fehér macska, Panoráma és Keringő.**

„A *Csipkerózsika* teljes egészében tetszik nekem, az elejétől a végéig.” Váratlanul pozitív mondat Csajkovszkijtól, akit egész estés balettdarab bemutatója óta foglalkoztatott a gondolat, hogy szimfonikus változatban a koncertközönség elé tárhassa a mű legszebb, legdallamosabb részleteit. De a megfelelő tételek kiválasztása nem ment könnyen. „Ami a balettet illeti, Istenem, nem tudok dönteni” – írta kiadójának, Pjotr Jurgensonnak. Egyformán jönnek tartotta a mű minden részét, így jó ideig viaskodott magával, hogyan is álljon össze egy afféle best of válogatás. 1890 februárjában kereste meg Jurgensont az ötlettel, és azt kérte, a zongoravirtuóz zeneszerző, Alekszandr Ziloti válogassa ki a szvit tételeit. Csajkovszkij szerint egyetlen hangot sem kellett változtatni a zenén, hiszen a balettdzene szimfonikus zene is. Két dologban volt biztos a szerző: a keringőnek szerepelnie kell a szvitben, és a *Csipkerózsika* tartalmaz annyi jó zenét, hogy kiteljen belőle egy szvit. Ennek ellenére júniusban arra kérte Jurgensont, jelölje a szvitprojektet, és várja meg, míg ő maga személyesen tudja ellenőrizni egy bizonyos Keller változatát. Októberben még mindig nem született döntés: Csajkovszkij épp az egész kottát kiadatta volna szvitként. Később afelé húzott, hogy ne is szvit szülessen, inkább csak különálló számokat adjanak ki a balettből. Elégedetlen volt a karmester Engel „pot-pourri”-jával, és elvesztette a megfelelőnek tűnő számlistát. Egy szó, mint száz, Csajkovszkij életében nem született konszenzus. Csak hat évvel a halála után állították össze a szvitet, amelyet 1900 karácsonyán mutattak be, és amely öt tételben villantja fel Charles Perrault meséjének néhány mozzanatát.

20 DECEMBER 2024, SATURDAY 15.00 and 19.30 | LISZT ACADEMY, GRAND HALL

TCHAIKOVSKY NIGHT Berecz / Várdai / Keller

TCHAIKOVSKY

Romeo and Juliet - overture-fantasy

Tchaikovsky: Piano Concerto No. 1 in B-flat minor, Op. 23

- interval -

Tchaikovsky: Variations on a Rococo Theme, Op. 33

Tchaikovsky: Sleeping Beauty Suite, Op. 66/a

Mihály Berecz piano, **István Várdai** cello

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

Concerto Budapest's now-traditional pre-Christmas concert at the Liszt Academy presents the audience with a programme of music by Tchaikovsky, and popular hits of his at that. The evening will kick off with Romeo and Juliet, which is chronologically appropriate, as it was in 1870 that Tchaikovsky wrote the first version of the overture-fantasy he dedicated to his colleague and rival Mily Balakirev. It took Tchaikovsky another ten years to finalise this composition and give it a new ending. It was during this decade that the two emblematic works to be performed at this concert were born: the extremely popular Piano Concerto No. 1 in B-flat minor, whose energetic solo part will be performed by Mihály Berecz, and the Variations on a Rococo Theme, which, despite its title, is not actually of Rococo origin, but is bound to enthral the audience with the profound and virtuosic playing of István Várdai. As the closing number, we will follow tradition by including a representative sample of Tchaikovsky's impeccably composed ballet music: this time the five-movement suite version of Sleeping Beauty from 1889.

2025. január 17., 18., 19.

BMC | péntek

Zeneakadémia | szombat, vasárnap

A HEGEDŰ ÜNNEPE

Házigazda: **Körner Tamás**

A Concerto Budapest 2025-ben első alkalommal tartja meg háromnapos hegedűfesztiválját, magyar hegedűművészek közreműködésével. A Hegedű Ünnepe mindamellett, hogy felhívja a figyelmet a hangszerben rejlő lehetőségek kimeríthetetlen tárházára, találkozási lehetőséget teremt hazánk legnagyobb hegedűművészei számára, akik között több mester és tanítványa is található. Baráti Kristóf, Kelemen Barnabás, Kokas Katalin és Pusker Júlia mellett a legifjabb tehetségek is képviselik magyar hegedűseinket Teo Gertler, Abouzahra Amira, Abouzahra Mariam és Kelemen Gáspár személyében, s a fellépők között találjuk Lilia Pocitarit, a 2023-as Bartók világverseny győztesét is. A fesztiválon triók, vonósnégyesek, különböző kamarazenei felállások, kamarazenei művek és nagyzenekari hegedűversenyek is hallhatók lesznek, hisz a Concerto Budapest célja e csodálatos hangszer minél sokszínűbb ünneplése három teljes napon keresztül.

2025. JANUÁR 17., PÉNTEK

Budapest Music Center

18.00 | Koncertterem

J. S. BACH: a-moll hegedűverseny, BWV 1041
Baráti Kristóf, Camerata Pelsonore

J. S. BACH: E-dúr hegedűverseny, BWV 1042
Baráti Kristóf, Camerata Pelsonore

J. S. BACH: d-moll
hegedű-kettősverseny, BWV 1043
Baráti Kristóf, Keller András,
Camerata Pelsonore

20.00 | Koncertterem

KURTÁG GYÖRGY: Kafka Fragmente, op. 24
Anu Komsí, Keller András

2025. JANUÁR 18., SZOMBAT

Zeneakadémia

11.00 | Nagyterem

BARTÓK: 2. hegedűverseny, Sz. 112, BB 117

Lilla Pocitári, *Concerto Budapest*

Vezényel: **Baráti Kristóf**

BRAHMS: D-dúr hegedűverseny, op. 77

Teo Gertler, *Concerto Budapest*

Vezényel: **Keller András**

13.00 | Kupolaterem

KONCERTMESTEREK KONCERTJE

YSAÏE: Hat szólószonáta hegedűre, op. 27

Džeraldas Bidva, Deák Márta,

Alexandre Dimcevszki, Nagao Haruka,

Koppándi Jenő, Miranda Liu

14.30 | Solti Terem

VIVALDI: Négy évszak melodramaként

Kelemen Hanna, Kokas Katalin

Camerata Pelsonore

16.00 | Nagyterem

J. S. BACH – BUSONI: 2. (d-moll) partita

– Chaconne (Gidon Kremer átirata

vonószekarra)

Džeraldas Bidva, *Concerto Budapest*

BARTÓK: Szólószonáta, Sz. 117, BB 124

Kelemen Barnabás

CSAJKOVSKIJ: C-dúr vonósszerenád, op. 48

Džeraldas Bidva, *Concerto Budapest*

18.00 | Solti Terem

SÁRKÖZY COLLECTIVE

19.30 | Nagyterem

RAVEL: Tzigane

Kokas Katalin, *Concerto Budapest*

Vezényel: **Keller András**

NÁDOR: Hegedűverseny

Kelemen Barnabás, *Concerto Budapest*

Vezényel: **Keller András**

BARTÓK: Zene húros hangszerekre,

ütőkre és cselesztára, Sz. 106, BB 114

Közreműködnek a **Hegedű Ünnepe** szolistái

22.00 | Solti Terem

ROBY LAKATOS ÉS ZENEKARA

2025. JANUÁR 19., VASÁRNAP

Zeneakadémia

11.00 | Nagyterem

SIBELIUS: Szvit hegedűre és zenekarra, op. 117

DVOŘÁK: f-moll románc hegedűre

és zenekarra, op. 11

Pusker Júlia, Budafoki Dohnányi Zenekar

Vezényel: **Baráti Kristóf**

CSAJKOVSZKIJ: D-dúr hegedűverseny, op. 35

Abouzahra Mariam,

Budafoki Dohnányi Zenekar

Vezényel: **Baráti Kristóf**

14.00 | Kupolaterem

ENESCU: C-dúr oktett vonósokra, op. 7

Közreműködnek a **Hegedű Ünnepe szőlistái**

16.00 | Nagyterem

SIBELIUS: d-moll hegedűverseny, op. 47

Kelemen Gáspár, Győri Filharmonikus Zenekar

Vezényel: **Hamar Zsolt**

BARBER: Hegedűverseny, op. 14

Baráti Kristóf, Győri Filharmonikus Zenekar

Vezényel: **Hamar Zsolt**

19.30 | Nagyterem

SOSZTAKOVICS: 1. (a-moll)

hegedűverseny, op. 77

Abouzahra Amira, Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

LALO: Spanyol szimfónia, op. 21

Baráti Kristóf, Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

AZ ÉLMÉNY A LEGSZEBB AJÁNDÉK!

Akár önmagát,
akár szeretteit ajándékozni
meg egy maradandó
zenei élménnyel,
**ITT A LEHETŐSÉG,
MERT DECEMBERBEN
MEGVÁSÁROLT JEGYEIRE
20% KEDVEZMÉNYT BIZTOSÍTUNK.**

A kedvezmény a
2024. DECEMBER 4. ÉS 31. KÖZÖTT
a honlapunkról indított vásárlásokra szól,
és a téli időszakra, a 2024. december 4. és 2025. február 15.
közötti, saját szervezésű hangversenyek jegyeire érvényes.

Kérjük, fizetés előtt írja be a **CONCERTOTEL20** kuponkódot,
és a rendszer automatikusan levonja a kedvezményt
a vásárlás végösszegéből.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

A Concerto Budapest fenntartja az időpont-,
műsor-, hely- és szereplőváltoztatás jogát.

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)